

Hare excellentie mevrouw S.A.M. Dijksma
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Hillegom, 16 september 2016
A/01/188
MvW/CvD

Betreft: Zienswijze KAVB op concept Besluit Activiteiten Leefomgeving

Hooggeachte mevrouw Dijksma,

Hierbij maken wij namens de Nederlandse bloembollensector onze zienswijze kenbaar met betrekking tot het concept Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL). Onze zienswijze gaat concreet in op de volgende vier onderdelen:

- behandelen van geogste gewassen met gewasbeschermingsmiddelen, paragraaf 4.63;
- spoelen van bloembollen en -knollen, paragraaf 4.67;
- composteren en opslaan van groenafval, paragraaf 4.88;
- meldplicht.

Wij doen hieronder voor de drie genoemde paragrafen een voorstel voor een andere formulering van de artikelen (met de aanvullingen en wijzigingen *cursief* weergegeven). Onder elk voorstel geven we steeds de motivering.

Afsluitend hebben wij enkele algemene opmerkingen.

§ 4.63 Behandelen van geogste gewassen met gewasbeschermingsmiddelen

Concept BAL	Tekstvoorstel KAVB
Artikel 4.721 (niet lozen afvalwater)	Artikel 4.721 (niet lozen afvalwater)
Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het afvalwater afkomstig van het behandelen van gewassen met gewasbeschermingsmiddelen in dompelbaden of douche-installaties niet geloosd.	1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het afvalwater afkomstig van het behandelen van gewassen met gewasbeschermingsmiddelen in dompelbaden of douche-installaties, <i>voorafgaand aan het gelijkmatig verspreiden over landbouwgronden, door een zuiveringsvoorziening geleid die ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbinden, uit het afvalwater verwijderd.</i>

	<p>2. <i>De in het eerste lid bedoelde werking van de zuiveringsvoorziening wordt aangetoond volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode.</i></p> <p>3. <i>De in het eerste lid bedoelde zuiveringsvoorziening is voorzien van een debietmeter.</i></p>
--	--

In de glastuinbouw geldt per 1 januari 2018 een verplichte zuivering van onder meer drainwater. De KAVB stelt hierbij voor om dezelfde zuivering toe te passen op het afvalwater dat afkomstig is van het behandelen van gewassen met gewasbeschermingsmiddelen in dompelbaden of douche-installaties. Op dit moment mag dit afvalwater onder geen enkele voorwaarde worden geloosd. Indien het afvalwater wordt gezuiverd kan echter ook invulling worden gegeven aan het achterliggende doel van artikel 4.721: voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater.

Circa 600 van de 1400 bloembollenbedrijven in Nederland vallen ook onder de zuiveringsplicht voor de glastuinbouw, omdat zij naast bloembollen op het veld ook bloemen produceren in kassen. Deze ondernemers kunnen hun reeds aanwezige zuiveringsinstallatie dan ook gebruiken voor het zuiveren van hun afvalwater. Bloembollenbedrijven die niet onder de glastuinbouw vallen krijgen met de zuiveringsplicht voor afvalwater een aanvullende mogelijkheid om hun afvalwater te verwerken. Indien zij geen gebruik willen maken van een zuiveringsinstallatie, kunnen zij hun afvalwater natuurlijk nog steeds afvoeren of verwerken in bijvoorbeeld een biofilter. Voor alle bedrijven in de bloembollensector wordt daarmee de regeldruk verminderd.

Het afvalwater kent een relatief hoog gehalte aan gewasbeschermingsmiddelen. Daarom stelt de KAVB voor om dit water, ook na zuivering, niet te lozen op het oppervlaktewater maar uit te rijden over het land. Met het uitrijden over het land wordt aangesloten bij de werkwijze in de praktijk zoals deze tot 1 maart 2016 was toegestaan. Destijds werd het afvalwater echter niet gezuiverd en kon een accidentele lozing op het oppervlaktewater niet worden uitgesloten. Met een verplichte zuivering voorafgaand aan het uitrijden wordt het risico van een accidentele lozing op het oppervlaktewater weggenomen.

§ 4.67 Spoelen van bloembollen en -knollen

Concept BAL	Tekstvoorstel KAVB
Artikel 4.742 (preventie en hergebruik)	Artikel 4.742 (preventie en hergebruik)
Met het oog op het beperken van de verontreiniging en de hoeveelheid afvalwater wordt bij het spoelen: <ul style="list-style-type: none"> a. het spoelwater hergebruikt, b. het spoelproces onderverdeeld in voorspoelen en naspoelen, c. alleen naspoelwater geloosd dat niet meer geschikt is voor hergebruik, en d. de hoeveelheid naspoelwater geminimaliseerd. 	Met het oog op het beperken van de verontreiniging en de hoeveelheid afvalwater wordt bij het spoelen: <ul style="list-style-type: none"> a. het spoelwater hergebruikt, b. <i>alleen spoelwater geloosd dat niet meer geschikt is voor hergebruik, en</i> c. <i>de hoeveelheid spoelwater geminimaliseerd.</i>
Artikel 4.743 (lozingsroute afvalwater)	Artikel 4.743 (lozingsroute afvalwater)
1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het te lozen	1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het te lozen

<p>afvalwater gelijkmatig verspreid over landbouwgronden.</p> <p>2. In afwijking van het eerste lid kan het afvalwater gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden als een maatwerkvoorschrift is gesteld waarin een andere lozingsroute is toegestaan.</p>	<p><i>afvalwater, voorafgaand aan het lozen op oppervlaktewater of in het vuilwaterriool door een zuiveringsvoorziening geleid die ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen, uit het afvalwater verwijdert.</i></p> <p><i>2. De in het eerste lid bedoelde werking van de zuiveringsvoorziening wordt aangetoond volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode.</i></p> <p><i>3. De in het eerste lid bedoelde zuiveringsvoorziening is voorzien van een debietmeter.</i></p> <p><i>4. In afwijking van het eerste lid kan het afvalwater gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden.</i></p> <p><i>5. In afwijking van het eerste en vierde lid kan het afvalwater gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden als een maatwerkvoorschrift is gesteld waarin een andere lozingsroute is toegestaan.</i></p>
---	--

Het doel van de voorschriften in paragraaf 4.67 is het voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater. Met oog op dit doelvoorschrift is het niet relevant om een onderscheid te maken tussen van voorspoelwater en naspoelwater. Daarom stelt de KAVB in haar tekstvoorstel voor om in artikelen 4.742 deze twee spoelstappen samen te voegen.

Tijdens het spoelproces komt een zeer beperkte hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen in het spoelwater terecht. Het gaat om middelen die in het afgelopen teeltseizoen op het plantgoed zijn aangebracht. Bij het spoelen komen restanten van deze middelen in het water terecht. Daarom is het lozen op het oppervlaktewater van ongezuiverd spoelwater onwenselijk. De KAVB stelt voor om op dit punt, net als bij het voorstel met betrekking tot paragraaf 4.63, de zuiveringsplicht uit de glastuinbouw te volgen. Ondernemers behouden daarmee de mogelijkheid om spoelwater te lozen op oppervlaktewater, zoals op dit moment toegestaan onder het Activiteitenbesluit, maar beschermen met de verplichte zuivering wel de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Het uitrijden van het spoelwater over landbouwgronden is voor veel ondernemers geen praktische maatregel, omdat de spoellocatie vaak niet gelegen is bij hun percelen. Ook vindt het spoelen plaats in het najaar en de winter, wanneer men gezien de weersomstandigheden liever geen extra water opbrengt op het land. Het opslaan van het spoelwater tot de zomer leidt tot de aanleg van grote bassins, die zeer kostbaar zijn en ten koste gaan van goede landbouwgrond, terwijl de bassins ook vanuit landschappelijk oogpunt meestal geen bijzondere toegevoegde waarde hebben. De KAVB kan zich echter voorstellen dat het in sommige situaties toch wenselijk is om het water over het land uit te rijden en wil daarom deze mogelijkheid graag in de wetgeving behouden.

§ 4.88 Composteren van groenafval

Concept BAL	Tekstvoorstel KAVB
Artikel 4.865 (toepassingsbereik)	Artikel 4.865 (toepassingsbereik)
1. Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan en composteren van	1. Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan en composteren van

<p>groenafval met een volume van 3 tot en met 600 m³.</p> <p>2. Deze paragraaf is niet van toepassing op groenafval dat een gevaarlijke afvalstof of gebruikt substraatmateriaal is.</p>	<p>groenafval met een volume van <i>ten minste 3 m³</i>.</p> <p>2. Deze paragraaf is niet van toepassing op groenafval dat een gevaarlijke afvalstof of gebruikt substraatmateriaal is.</p>
<p>Artikel 4.866 (melding)</p>	<p>Artikel 4.866 (melding)</p>
<p>1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.865, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.</p> <p>2. Het is verboden bij het verrichten van de activiteit af te wijken van de gegevens en bescheiden die bij een melding zijn verstrekt, zonder dit ten minste vier weken voor die afwijking te melden.</p> <p>3. Een melding bevat:</p> <ol style="list-style-type: none"> het maximale volume van de opslag of het composteren, de lozingsroutes, en de locatie van het lozingspunt. <p>4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.</p>	<p>1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.865, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.</p> <p>2. Het is verboden bij het verrichten van de activiteit af te wijken van de gegevens en bescheiden die bij een melding zijn verstrekt, zonder dit ten minste vier weken voor die afwijking te melden.</p> <p>3. Een melding bevat:</p> <ol style="list-style-type: none"> het maximale volume van de opslag of het composteren, de lozingsroutes, de locatie van het lozingspunt, <i>en</i> <i>maatregelen ter voorkoming van lozing.</i> <p>4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3.</p>
<p>Artikel 3.154 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen: composteren van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen)</p>	<p>Artikel 3.154 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen: composteren van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen)</p>
<p>1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.143, als het gaat om het composteren van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen, met uitzondering van het composteren van niet meer dan 600 m³ groenafval dat een bedrijfsafvalstof is, ontstaan bij werkzaamheden die zijn uitgevoerd door degene die de activiteit verricht.</p> <p>2. De activiteit, bedoeld in het eerste lid, omvat ook de milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie, die:</p> <ol style="list-style-type: none"> met deze activiteit rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan, en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging, of deze activiteit functioneel ondersteunen. <p>3. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te</p>	<p>1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.143, als het gaat om het composteren van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen, <i>met uitzondering van het composteren van agrarische bedrijfsafvalstoffen</i>, ontstaan bij werkzaamheden die zijn uitgevoerd door degene die de activiteit verricht.</p> <p>2. De activiteit, bedoeld in het eerste lid, omvat ook de milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie, die:</p> <ol style="list-style-type: none"> met deze activiteit rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan, en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging, of deze activiteit functioneel ondersteunen. <p>3. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten, geldt voor het lozen op een</p>

verrichten, geldt voor het lozen op een oppervlaktewaterlichaam van afvalwater afkomstig van de milieubelastende activiteit, bedoeld in het eerste en tweede lid.

oppervlaktewaterlichaam van afvalwater afkomstig van de milieubelastende activiteit, bedoeld in het eerste en tweede lid.

De gemiddelde bedrijfsgrootte van bloembollenteeltbedrijven neemt elk jaar toe. In de periode 2000-2015 is de gemiddelde bedrijfsgrootte verdubbeld. Deze trend zet door. Daarnaast past het composteren van organisch afval in de trend van verduurzaming van de bloembollenteelt. Daarom zijn er steeds meer bedrijven die composteren en worden de composthoven per bedrijf steeds groter. De nu geldende maximale grootte van 600 m³ is een willekeurige grens en sluit niet aan bij de schaalvergroting en verduurzaming van de sector. Daarom stelt de KAVB voor om deze grens te schrappen uit het BAL en daarmee de vergunningplicht voor composthoven groter van 600 m³ om te zetten in een meldplicht.

Het doel van paragraaf 4.88 is het beschermen van waterlichamen en de bodem. De KAVB onderschrijft deze doelstelling en wil dat ondernemers voor hun composthoop ook de nodige maatregelen nemen om deze bescherming te garanderen. Ondernemers zouden deze maatregelen moeten aangeven bij hun melding. Passend bij de uitgangspunten van de Omgevingswet heeft de ondernemer daarbij de vrijheid om zelf invulling te geven aan de wijze waarop de bodem en het oppervlaktewater worden beschermd.

Meldplicht

Een van de nieuwe elementen in het BAL is het vooraf melden van de start van activiteiten. In de bloembollensector is sprake van een jaarlijkse cyclus van werkzaamheden die intensief in een korte periode plaatsvinden. Het betreft onder meer het spoelen van bloembollen, vullen van de spuit met gewasbeschermingsmiddelen en het aanleggen van een composthoop. De KAVB stelt zich op het standpunt dat het vooraf melden alleen nodig is bij de initiële inrichting en start van de activiteit, niet bij de periodieke herstart. Anders zou de ondernemer jaarlijks vele activiteiten moeten melden bij het bevoegd gezag, waardoor de regeldruk toeneemt in plaats van afneemt.

Algemene opmerkingen

1. Prijzenswaardige opstelling rijksoverheid

De KAVB prijst de opstelling van de rijksoverheid om te komen tot een vereenvoudiging van het recht en tot deregulering door invulling te geven aan het uitgangspunt 'decentraal, tenzij'. Met deze stappen wordt de lastendruk voor ondernemers verminderd. Met de deregulering krijgen ondernemers de mogelijkheid om invulling te geven aan de eigen verantwoordelijkheid.

2. Opname rijksregels in BAL

Een van de gezette stappen is het opnemen van bestaande rijksregels in het BAL. Een aanzienlijk deel van de rijksregels die betrekking hebben op de teelt van bloembollen en de broeierij van bolbloemen zijn vastgelegd in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Een eerste analyse van het BAL leert dat een groot deel van de regels uit het Activiteitenbesluit een-op-een zijn opgenomen in het BAL. Daarmee is geen sprake van deregulering.

Het is onduidelijk of de bestaande Activiteitenregeling wordt voortgezet in een ministeriële regeling of dat hierbij sprake is van invulling van het uitgangspunt 'decentraal, tenzij'. De KAVB pleit voor het tweede. Worden de rijksregels opgenomen in het BAL of onderliggende regelgeving, dan blijft de bestaande situatie bestaan.

Hiermee wordt geen invulling gegeven aan de uitgangspunten van de nieuwe regelgeving. Daarnaast worden ondernemers niet gestimuleerd tot innovaties om te voldoen aan de doelen van de regelgeving.

De KAVB pleit ervoor dat er ruimte blijft bestaan voor alternatieve invullingen vanuit het bedrijfsleven om te voldoen aan doelen van de regelgeving en dat dit gestimuleerd wordt vanuit de rijksoverheid. De overgang naar het BAL biedt hiervoor de uitgelezen kans. Nu bestaan de voorschriften vaak uit specifieke zaken die ondernemers moeten doen of juist niet mogen doen, maar wordt er niet gestuurd vanuit het doel (bijvoorbeeld waterkwaliteit). De KAVB ondersteunt het als de huidige voorschriften worden omgezet naar doelen met ruimte voor ondernemers om deze doelen te behalen.

De paragrafen 4.64, 4.75 en 4.76 in het BAL zijn momenteel gereserveerd vanwege de voorgenomen wijziging van het Activiteitenbesluit. De KAVB heeft op 26 juli 2016 haar zienswijze op de voorgenomen wijzigingen in het Activiteitenbesluit ingediend. De KAVB pleit ervoor dat deze zienswijze in acht wordt genomen bij het invullen van deze drie paragrafen in het BAL.

3. Decentraal, tenzij

De KAVB staat positief tegenover het uitgangspunt 'decentraal, tenzij'. Met dit uitgangspunt kan invulling worden gegeven aan de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer. Daarnaast biedt dit uitgangspunt ruimte voor passende regels en handhaving voor in een regio actieve ondernemers.

Bloembollen worden in alle provincies van Nederland geteeld, maar de totale teelt beslaat slechts iets meer dan 1% van het totale agrarische landoppervlak. In de meeste regio's hebben gemeenten, provincies en waterschappen daarom een beperkte kennis van de teelt. Als KAVB merken we dat op veel ambtelijke werkplekken het wiel steeds weer opnieuw wordt uitgevonden als het gaat om voorschriften met betrekking tot bloembollen. Daarnaast worden bloembollen veelal geteeld op gehuurde percelen die niet direct naast het bedrijf liggen, maar soms op meer dan 100 kilometer afstand. Een ondernemers heeft dan te maken met verschillende handhavende instanties.

Voor ondernemers is het van belang dat sprake is van gelijke toepassing van regels. Dit is ook een van de uitgangspunten van de overheid voor de nieuwe regelgeving. Regionaal verschillende interpretaties en handhaving van de regels zijn ongewenst. De KAVB pleit er daarom voor dat verschillen in handhaving besproken worden tussen de sector en de regionale overheden en handhavende diensten. Voor de bloembollensector past dit in het Landelijk Milieuoverleg Bloembollen (LMB) waarin KAVB, provincies en waterschappen samenwerken op het terrein van milieu. Medewerkers van IenM zijn agendalid van dit overleg. De KAVB pleit voor een centrale positie van het LMB in de discussie over interpretatie en handhaving van regels met betrekking tot de bloembollensector.

4. Overgangstermijn

Er is sprake van een aanzienlijke wijziging van regelgeving. Op sommige punten is sprake van grote veranderingen, op andere van kleinere punten. De KAVB pleit ervoor dat gedurende de eerste jaren een platform is waarbij overheden, handhavers en sector met elkaar kunnen spreken over interpretaties en over mogelijke verbeterpunten. Het onder het punt 'decentraal, tenzij' aangehaalde Landelijk Milieuoverleg Bloembollen is hiervoor een passend gremium.

De KAVB is uiteraard bereid om haar reactie desgewenst nader toe te lichten. Waar mogelijk denkt de KAVB graag mee over de concrete invulling van de Omgevingswet en het Besluit Activiteiten Leefomgeving.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'René le Clercq', with a stylized flourish at the end.

René le Clercq
Algemeen voorzitter